

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Vitæ Pontificum Romanorum

Ex Antiquis Monumentis Collectæ

Sandini, Antonio

Bambergæ, 1753

CCXXVII. S. Pius V. Anno Christi 1566. Maximiliani II. 2.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-65477](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-65477)

constitutiones de electione Pontificis innovat, declarat, supplet. Vide etiam annotat. I. ad Bonifacium II.

(5) Andreas Maurocenus Histor. Venet. lib. 8. ad an. 1564. pag. 329.

CCXXVII.

S. PIUS V.

ANNO CHRISTI 1566.

MAXIMILIANI II. 2.

PIO V. antea *Michaëli Ghislerio*, in Boschi oppido Derthonensis Diocesis in Insubria nato, Catholicæ Ecclesiæ curam anno 1566. VII. Idus Lader-
 Januar. Cardinales tradiderunt. Re- chius an.
 nunciatum Pontificem stupor silen- 1566.
 tiûmque defixit. Rogantibus cau- pag. 1. §. 1
 sam respondisse ferunt: *Se in mo- pag. 2. §. 5.
 nasterio viventem sibi & Deo optimè de p. 5. §. 13.
 æterna salute sperasse, creatum Episco- p. 18. §. 52.
 pum & Cardinalem cœpisse timere, ele- p. 26. §. 61.
 ctum Pontificem pœne desperare. (1) Spond.
 Quibus verbis significavit, quàm §. 1. 4.
 ægrè susciperet datum sibi Sacerdo- 5. 27.
 tium summum. Sed ille tamen ni-
 hil tale recusandum ratus, in quo*

Ooo 4 di-

divina quædam vis apparebat & providentia, onus subiit Pontificale, & Caraffis, unde dejecti fuerant, statim, restitutis, totum se Ecclesiarum rationibus addixit. Huc præsertim incubuit, ut Sacrosancti Concilii Tridentini decreta ubique gentium promulgarentur, & inducerentur in morem. Renovatâ Innocentii III constitutione cavet, ne Medici eos curarent, qui post diem tertium ab initio morbi non expiâssent peccata sua per Sacramentalem Confessionem. (2) Abrogavit factam Latinis Græco ritu, & Græcis Latino potestatem sacrificandi, & Divina Officia peragendi. (3) *Ad augendam Belgarum religionem munificatâ primus omnium consecravit, sacrosque ejusmodi nummos gestantibus Indulgentias concessit:* (4) *Albanumque Ducem literis ac pecuniâ in Geusios animavit, ejusque precibus attribuitur victoria ab eodem Albano Duce reportata: quare pro ea gratias Deo solemnî ritu egit, & Galerum ac Gladium Pontificiis precibus sacros eidem Albano Duci transmisit.* (5) *Erga Mariam quoque Stuartam Scotiæ Reginam, quam Elisabetha Regina*

An-

Anglorum per summam injuriam miserat in carcerem, & amantissimi Patris & liberalissimi Principis partes implevit. Regem pariter Christianissimum Carolum IX. gerentem bellum adversus Hugonotos milite juvit & pecuniâ. (6) Neque interea Ecclesiasticæ ditionis curam dimisit. Namque edidit constitutionem subsignatam manu, firmatâque jurejurando Cardinalium, quâ prohibuit, ne in posterum liceret Urbes, aliâve Apostolicæ Sedis loca abalienare, aut fiducia dare, aut si qua reverterentur ad Pontificem, jure beneficiario possidenda aliis concedere: (7) quam constitutionem successores ejus & ratam jusserunt & amplificârunt. Judæos expulit Ecclesiæ ditione totâ, Urbe Româ & Anconâ exceptis. Anno 1569. VI. Kal. Septembris Cosmum Mediceum Florentiæ Ducem titulo auxit *Magni Ducis Hetruriæ*, regiâ coronâ dono missâ, quâ ipse, ejusque successores uterentur. (8) Itaque insequenti anno III. Nonas Martii Pius ipse Ducem Romæ in sacello Pontificio inauguravit solemnî ritu, nequicquam per

Spond.
an. 1569.
§. 10. 11.

O o o 5

Ora-

Oratorem intercedente Cæsare, cujus exostulationem Pontifex repulit his verbis: *Quoniam jure Imperatores ipsi vel sunt vel appellantur Imperatores, nisi ex Apostolica Sedis auctoritate*

An. 1570.
§. 3. 23.

(9) Anathemate perculit Elisabetham, quæ arreptâ in Anglia tyrannide vexabat colentes Romana sacra: eandemque pœnam edixit, si quis Anglus ei deinceps obtemperaret. S. Thomam Aquinatem Ecclesiæ Doctorem jussit, & Sixti IV. atque Tridentinæ Synodi decreta de Conceptione B. Mariæ Virginis confirmavit, liberam cuique facultatem relinquens opinandi hujus controversiæ quamlibet partem, prout vel magis pium, vel magis probabile judicaret. (10) Ejusdem auspiciis

An. 1571.
§. 21.

ac precibus relata est ad Echinadas victoria de sempiterno Christiani nominis hoste Turcarum tyranno, quam divinitus didicit eâdem horâ, quâ parata est. Erit hæc sæculis omnibus admirationi. Nulla post hominum memoriam classis prostravit tantas opes. Sinè magna Christianorum clade amplius quadraginta hostium millia caesa, decem amplius millia capta, centum nonaginta quinque triremes, ali-

liâque complura navigiorum genera
 redacta in potestatem Fœderatorum,
 ac plus quindecim Christianorum mil-
 lia reddita libertati. Haud humanæ
 inde opis videri tanta victoria potu-
 it. Itaque Deiparæ Virgini Pius ac-
 ceptam referens, *Commemorationem* in-
 stituit *S. Maria de Victoria* Nonis O-
 ctobr. quo die Turcæ devicti, reco-
 lendam, ac *Litaniis* ejusdem Virginis
 inferuit *Auxilium Christianorum ora pro*
nobis. (11) Vitam laudabiliter actam An. 1572.
 non minùs laudabili fine anno 1572. §. 5. 6.
 conclusit. Quadraginta totos dies
 tantam doloris vim ex *δυσουρία* seu
 difficultate & suppressione urinæ per-
 pessus, quanta maxima cadere in ho-
 minem potest, illud frequentissimè
 habebat in ore: *Domine adauge dolo-*
rem, sed auge etiam patientiam. (12)
 Ità defixum in cogitatione una Dei,
 in beatam æternamque vitam mors
 transtulit Kal. Maji. Vixit annos
 octo supra sexaginta, regnavit *sexenni-*
um, menses tres, dies quatuor & viginti,
 Pontifex in omni virtutum genere
 summus, dignusque habitus, qui à
 Clemente X. in Beatos & ab XI. in
 Sanctos referretur. (13)

AN-

ANNOTATIONES.

(1) Cornelius à Lapide in Ecclesiasticum cap. XXX. 2. & in Apocalypsim III. 1.

(2) Constitut. 3. §. 3, tom. 1. Bullarii pag. 177.

(3) Constitut. 12. §. 1. ibid. pag. 192.

(4) Gabutius De Vita & rebus gestis Pii V. lib. 6. cap. 2. *Sacrarum ex ære imaginum piuum usum ipse primus vel induxit, vel certè plurimum excitavit. Sacræ autem istæ ex ære imagines vulgò appellantur Medaglie benedette.*

(5) Oldoinus in addit. ad Ciaconium tom. 3. pag. 1006.

Spondanus ad ann. 1566. §. 21. *Vocantur autem linguâ Valonicâ, eadèmq; Gallicâ Geusii, mendici & vagi nebulones. Unde factum, ut & ipsimet sibi hoc nomen libenter retinuerint, & apud alias etiam nationes obtinuerint, ut qui in Gallia Ha-gonoti, in Belgio Geusii dicerentur. Eadèmq; Thuanus lib. 40. §. 7. tom. 2. pag. 524.*

Unde & quando natum initium mittendi ad Imperatores optimè de propugnata religione Christiana meritos insignia memorata ab Oldoino, quæ nocte Christi Domini à Summo Pontifice consecrantur, haud satis compertum. Quidam originem ducunt ab litteris sacris: alii inventum existimant

mant Pontificum Romanorum. Sixtus enim IV. qui Pontifex fuit sæculo superiore, vocat *approbatam Sanctorum Patrum*, hoc est Pontificum, *consuetudinem*, ut animadvertit Christophorus Marcellus l. 1. Sac. Ceremon. sess. 7. cap. 7. apud Theophilum Raynaudum *De Gladio & Pileo à Pontifice initiatis* sect. 1. §. 3. Operum tom. 10. pag. 524. ubi & exprimit significationem mysticam ensis, subjicitque verborum formulam, quâ Pontifex illum tradere consuevit. Vide Berninum in Hist. Hær. Sæc. XVI. cap. 9. tom. 4. pag. 528.

Franciscus Pagius in vita Urbani VII §. 58. *Nunc hæc, (Ensis & Pilei) benedictio fit in quocunque festo solemni: anno enim 1716. Clemens XI. cum ensen & Pileum ad Principem Eugenium de Sabaudia misit, ob victoriam ab eo de Turcis ad Varadinum eodem anno relatam, eos benedixit in Ecclesia S. Mariæ de Populo die octavâ Septembris. Vide additionem Vi- storelli ad Ciaconium tom. 2. pag. 624.*

(6) Thuanus lib. 24. §. 21. tom. 1. pag. 827. *Cæsarodunensium plerique novam religionem amplectebantur, adeo ut ab eo loco tunc primum Hugonotti ridiculum simul & odiosum nomen innotuerit, quo, qui antea Lutherani dicebantur, passim postea*
in

in Gallia vocari cæpere. Hujus autem hæc origo fuit, quod cum singule Urbes apud nos peculiariter nomina habeant, quibus mormones, lemures, manducos & cætera hujusmodi monstra inania omnibus fabulis ad incutiendum infantibus ac simplicibus faminis terrorem vulgò indignant, Caesaroduni Hugo Rex celebratur, qui noctu pomeria civitatis obequitare, & obscuros homines pulsare ac rapere dicitur. Ab eo Hugonoti appellati, qui ad ea loca ad conciones audiendas ac preces faciendas interdum noctu, quia interdum non licebat, agminatim in occulto conveniebant.

(7) Constitut. 35. tom. 3. Bullarii pag. 220.

(8) Constitut. 88. Id fecit Pius, ut tolleretur controversiam, quæ erat inter Colimum & Alphonsum II. Ferrariæ Ducem de primatu. Thuanus lib. 46. §. 16. tom. 2. pag. 753.

(9) Gabutius De Vita Pii V. lib. 3. cap. 16. pag. 121.

(10) Constitut. 114. §. 1. Postea Paulus V. Constitut. 105. §. 2. vetuit, ne quis in publicis seu scriptis seu sermonibus affirmare auderet, Deiparam Vrgi.

ginem fuisse conceptam cum peccato Originali : quod successor ejus Gregorius XV. Constitut. 29. §. 2. ne in privatis quidem disputationibus affirmari voluit. Idem tamen §. 10. permittit viris ex familia S. Dominici, ut in privatis colloquiis, seu conferentiis inter se duntaxat, & non inter alios de materia ejusdem Conceptionis B. Mariæ Virginis differerent. Vide annotat. 4. ad Sixtum IV.

(11) Pii V. successor Gregorius XIII. constitut. 11. ad grates agendas Mariæ Virgini instituit *Festum sanctissimi Rosarii* celebrandum in singulis Ecclesiis, ubi esset Altare *Rosarii*, Dominicâ primâ Octobris, quo die ea victoria parta, Clemens XI. universæ Ecclesiæ commune esse voluit, & Brevariario Romano Benedictus XIII. inseruit.

(12) Eminentissimus Lambertinus in Appendice ad librum primum *De Serv. DEI Beatif. & Beat. Canoniz.* pag. 523.

(13) Bona lib. 2. *Rer. Liturg.* cap. 2. §. 3. *Pius V. in postrema Missalis recognitione ab omnibus, qui Romanis ritibus utuntur Psalmum Judica me DEUS confessioni præmitti præcepit.* Et cap.

cap. 20. §. 5. *Initium Evangelii secundum Joannem, in quo Fidei Orthodoxæ quædam veluti anacephaleosis continetur, in novissima Missali recognitione Pius V. legi præcepit, cum antea certo sinè lege ex sola consuetudine à quibusdam dici, ab aliis omitti pro cujusque arbitrio soleret, ut Paris Crassus testatur in Ceremoniali Summi Pontificis inedito cap. 65.*

CCXXVIII.

GREGORIUS XIII.

ANNO CHRISTI 1572.

MAXIMILIANI II. 8.

IN locum Pii V. anno 1572. III.

Idus Maji assumptus est *Hugo Boncompagnus Bononiensis*, qui *Gregorius XIII.* appellari voluit. (1) Ubi Pontificatus insignia VIII. Kal. Junii die sacro Pentecostes ritè suscepit, illico sancitum ab decessore suo fœdus contra Turcas, missis ad Christianos Principes legationibus integravit, fortissimùmque instruxit exercitum, qui tamen turbante atque impedi-

Spond.

an. 1572.

§. 7. 8. 9.